

Základní škola Zlín, Dřevnická 1790, příspěvková organizace

Dřevnická 1790, 760 01 Zlín

zsdrevnicka@zsdrevnicka.cz

tel. 577 210 204

Dlouhodobá školní preventivní strategie 2021-2026

Zpracovala: Mgr. Šárka Trllová (školní metodik prevence)

aktualizace: září 2025

Obsah

1. Současný stav.....	4
1.1. Školní preventivní strategie	4
1.2. Legislativní opora, dokumenty určující realizaci školní prevence	5
Zákony.....	5
Metodické pokyny, vyhlášky	5
Strategie, koncepce.....	6
Ostatní dokumenty	6
1.3 Výchozí zmapování situace pro vytýčení cílů ŠPS.....	6
Informace od učitelů	7
Informace od rodičů.....	7
Informace od žáků.....	7
2. Stanovené cíle dlouhodobé ŠPS	7
2.1 Dlouhodobé cíle vyplývající ze vstupních informací.....	7
2.2 Střednědobé cíle vyplývající z dlouhodobých cílů	8
Pedagogové:.....	8
Rodiče:.....	8
Žáci:	8
2.3 Krátkodobé cíle vyplývající ze střednědobých cílů	8
Pedagogové:.....	8
Rodiče:.....	8
Žáci:	9
3. Kompetence a konkrétní realizace ŠPS k jejich dosažení.....	9
3.1 Vztah učitel – žák	10
3.2 Skupinová práce.....	10
3.3 Celoškolní projekty	10
3.4 Individualizované hodnocení, slovní hodnocení, sebehodnocení, zpětná vazba skupiny	10
3.5 Žákovský rada školy	11
3.6 Komunikace s rodiči, veřejností.....	11
3.7 Pedagogická diagnostika	11
3.8 Řešení přestupků	11

3.9 Zveřejnění informací.....	11
3.10 Způsob hodnocení ŠPS, ŠPP	11
4. Personální zajištění prevence.....	12
4.1 Metodik prevence.....	12
4.2 Výchovní poradce	12
4.3 Pedagogičtí pracovníci školy.....	12
4.4 Ředitel školy.....	14
4.5 Participující organizace	14
5. Vymezení cílové skupiny	14

1. Současný stav

Primární prevencí rozumíme veškeré konkrétní aktivity realizované s cílem předejít problémům a následkům spojeným s rizikovým chováním, případně minimalizovat jejich dopad a zamezit jejich rozšíření. Atributy primární prevence jsou výchova ke zdravému životnímu stylu, k osvojení pozitivního sociálního chování a rozvoji osobnosti. Škola vytváří školní preventivní strategii jako základní nástroj prevence. Jde o komplexní systémový prvek v realizaci preventivních aktivit. Program bude nejméně jednou ročně vyhodnocován, přičemž bude sledována účinnost, průběh a efektivita jednotlivých aktivit. Pro školu je závazný a podléhá kontrole České školní inspekce.

Nárůst rizikového chování v populaci mládeže a dětí školního věku se stává celospolečenským problémem. Děti patří k nejohroženější skupině. Proto je důležité zahájit primární prevenci právě v době základní školní docházky. Poskytnout dětem co nejvíce informací, nejlépe na modelových situacích a psychosociálním cvičením naučit děti správným vzorcům chování, naslouchat jejich problémům a otevřeně s nimi hovořit i na neformální úrovni.

Škola nepřejímá plnou zodpovědnost za výchovu ke zdravému životnímu stylu rozvoji osobnosti. Škola rodičům jen pomáhá v rozvoji dítěte jeho vzděláváním a socializací ve skupině dětí.

1.1. Školní preventivní strategie

- a) je dlouhodobým preventivním programem pro školu
- b) je součástí školního vzdělávacího programu, který vychází z příslušného rámcového vzdělávacího programu
- c) vychází z omezených časových, personálních a finančních investic se zaměřením na nejvyšší efektivitu
- d) jasně definuje dlouhodobé a krátkodobé cíle
- e) je naplánována tak, aby mohla být řádně uskutečňována
- f) přizpůsobuje se kulturním, sociálním či politickým okolnostem i struktuře školy či specifické populaci jak v rámci školy, tak v jejím okolí, respektuje rozdíly ve školním prostředí
- g) oddaluje, brání nebo snižuje výskyt projevů rizikového chování (dále PRCH)
- h) zvyšuje schopnost žáků činit informovaná a zodpovědná rozhodnutí
- i) má dlouhotrvající výsledky
- j) pojmenovává problémy z oblasti PRCH
- k) pomáhá zejména těm jedincům, kteří pocházejí z nejvíce ohrožených skupin (minoritám, cizincům či dětem sociálně znevýhodněného prostředí) při ochraně jejich lidských práv
- l) podporuje zdravý životní styl, tj. harmonickou rovnováhu tělesných a duševních funkcí s pocitem spokojenosti, chuti do života, tělesného i duševního blaha (výchova ke zdraví, osobní a duševní hygiena, výživa a pohybové aktivity)
- m) poskytuje podněty ke zpracování Preventivního programu školy

1.2. Legislativní opora, dokumenty určující realizaci školní prevence

Zákony

- Zákon o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) č. 561/2004 Sb.
- Zákon č. 349/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb. (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů (§ 184a – zvláštní pravidla při omezení osobní přítomnosti dětí, žáků a studentů ve školách)
- Zákon o pedagogických pracovnících č. 379/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 563/2004 Sb. Ve znění pozdějších předpisů
- Zákon o sociálně právní ochraně dětí a mládeže č. 359/1999 Sb., ve znění účinném k 15. 8. 2017
- Zákon o ochraně před škodlivými účinky návykových látek č. 65/2017 Sb.
- Zákon č. 106/2011, kterým se mění zákon o návykových látkách 167/1998 Sb.
- Zákon o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže 218/2003
- Zákon o rodině ve znění zákonů 91/1998 a 210/1998
- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
- Zákon o ochraně osobních údajů č. 101/2019 Sb.

Metodické pokyny, vyhlášky

- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany na školách a školských zařízeních – MŠMT č. j.:21 149/2016
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních – MŠMT č. j.:21 291/2010-28
- MŠMT č. j.: 25 884/2003-24 - Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané
- Č. j.: 14 423/1999-22 - Metodický pokyn MŠMT k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance
- Č. j.: 10 194/2002-14 Metodický pokyn MŠMT k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví
- Č. j.: 37 014/2005-25 - Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných MŠMT
- Vyhláška č. 317/2005 Sb. o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků
- Vyhláška č. 197/2016 Sb. - Vyhláška o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, kterou se mění vyhláška č. 72/2005 Sb.
- Vyhláška O vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných č. 27/2016 Sb.
- Metodický pokyn ke zřizování přípravných tříd pro děti se sociálním znevýhodněním a ustanovení funkce vychovatele – asistenta pedagoga č. j.: 25 484/2000-22

- Metodické doporučení pro práci s Individuálním výchovným programem v rámci řešení rizikového chování žáků čj. MSMT – 43301/2013

Strategie, koncepce

- Národní strategie primární prevence rizikového chování u dětí a mládeže v působnosti resortu školství, mládeže a tělovýchovy na období 2013–2018 - na ni navazuje: Národní strategie primární prevence rizikového chování u dětí a mládeže v působnosti resortu školství, mládeže a tělovýchovy na období 2019 - 2027
- Národní strategie protidrogové politiky na období 2010-2018 pro oblast nelegálních návykových látek – na ni navazuje: Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019–2027
- Akční plán realizace Národní strategie protidrogové politiky na období 2010-2018 pro oblast nelegálních návykových látek – na něj navazují: Akční plán realizace Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019–2027
- Program na podporu prevence rizikových typů chování v letech 2017–2018 v působnosti Odboru školství, mládeže a sportu Zlínského kraje, navazuje Program na podporu prevence rizikových typů chování v letech 2017–2019
- navazuje Krajský plán primární prevence rizikového chování Zlínského kraje 2019 - 2027

Ostatní dokumenty

- Evaluace a diagnostika preventivních programů – MŠMT ČR
- Školní preventivní program pro MŠ, ZŠ a školská zařízení – MŠMT ČR
- Úmluva o právech dítěte – Sdělení č. 104/1991 Sb.

1.3 Výchozí zmapování situace pro vytýčení cílů ŠPS

Na škole se objevuje z projevů rizikového chování (dále jen PRCH) nejčastěji vzájemné konfliktní jednání žáků, buď v rámci třídy či školy. Problémy vyplývají nejen z přirozené dynamiky skupiny, ale jsou částečně dány i výchovným působením rodiny, které jsou v mnoha případech neúplné nebo není její působení na dítě příliš podnětné. Objevuje se také kouření, vandalismus, vulgární vyjadřování žáků mezi sebou a ojedinele i vůči pedagogickým pracovníkům. Rozšířeným jevem je odmítání plnění školních povinností a kryté záškoláctví zejména mezi žáky 2. stupně. Nově se objevují i případy kyberšikany.

Škola má kontakty na organizace a odborníky, kteří pracují v oblasti prevence PRCH a jejich pomoci často využívá. Velmi dobrá je spolupráce například s Krajskou pedagogicko-psychologickou poradnou Zlín, Policií ČR ve Zlíně nebo s Odborem sociálně právní ochrany dětí a mládeže Zlín.

Informace od učitelů

Škola organizuje dostatečné množství preventivních aktivit, které jsou zaměřeny na nejrozšířenější projevy rizikového chování. Všichni pedagogové by uvítali co nejlepší spolupráci s rodiči při řešení jak kázeňských, tak prospěchových problémů, jednotné požadavky a důslednost při jejich vyžadování.

Informace od rodičů

Rodiče mají možnost sdělovat své názory, požadavky a postoje k realizaci prevence rizikového chování v průběhu pravidelných třídních schůzek i během individuálních konzultací.

Důkladněji poznat prostředí školy a lépe chápat potřeby svých dětí mohou rodiče i prostřednictvím návštěvy výuky v rámci Dne otevřených dveří.

Pro usnadnění kontaktů jsou na internetových stránkách emailové adresy všech pedagogů.

Jakýkoliv podnět ze strany rodičů o výskytu rizikového chování je neprodleně řešen podle Krizového plánu školy a v souladu se zákony a předpisy.

Informace od žáků

Informace od žáků získáváme především rozhovorem v třídnických hodinách, další informace mohou vyplynout při jednání Žákovské rady.

V této oblasti plánujeme využívat dotazníkového šetření.

2. Stanovené cíle dlouhodobé ŠPS

2.1 Dlouhodobé cíle vyplývající ze vstupních informací

- Vést žáky k rozvoji sociálních kompetencí a k dodržování stanovených pravidel (zejména pravidel školního řádu a slušného chování, třídních pravidel).
- Vést žáky k vzájemné pomoci a ohleduplnosti, zlepšovat vztahy v třídním kolektivu, snížit výskyt násilí mezi žáky.
- Vést žáky ke zdravému životnímu stylu.
- Zvýšit informovanost žáků v oblasti rizikového chování a minimalizovat jeho výskyt.
- Vést žáky k ochraně zdraví, budovat postoje k odmítání alkoholu, cigaret a omamných psychotropních látek.
- Vést žáky k obraně proti manipulaci, učit je způsoby odmítání, vést je k odmítání závadových vrstevnických skupin a part.
- Spolupráce s rodiči v oblasti zdravého životního stylu a v oblasti prevence, poskytovat poradenské služby v případě jejich potřeb.
- Orientace v problematice internetu, sociálních sítí a médií, rozvoj právního vědomí.

2.2 Střednědobé cíle vyplývající z dlouhodobých cílů

Pedagogové:

- Vzdělávat pedagogy v oblasti prevence školního násilí – šikana, vedení třídnických hodin, práce třídního učitele s třídním kolektivem a řešení konfliktních situací mezi žáky, komunikace učitel – žák.
- Spolupracovat v rámci pedagogického týmu.
- Klást důraz na specifickou i nspecifickou prevenci, vybírat efektivní programy primární prevence.
- Podporovat vlastní aktivitu žáků (kulturní, sportovní akce, soutěže, vystoupení...).
- Zavádět do výuky efektivní metody výuky – vedle běžně používané frontální i skupinové (kooperativní) výuky vedeme žáky k týmové práci, k vzájemné pomoci, sounáležitosti, vzájemnému respektu, toleranci, ale také odpovědnosti za sebe a celou pracovní skupinu.

Rodiče:

- Získávat rodiče pro spolupráci se školou.
- Průběžně rodiče informovat o činnosti školy, akcích.
- Prohlubovat spolupráci s rodiči v oblasti PRCH.

Žáci:

- Naučit žáky rozpoznat PRCH a krizové situace, umět vhodně reagovat.
- Průběžně sledovat klima třídy a vytipovat žáky s problematickými vztahy.

2.3 Krátkodobé cíle vyplývající ze střednědobých cílů

Pedagogové:

- Naplňovat Preventivní program školy pro daný školní rok.
- Kvalitní vedení třídnických hodin
- Vyhledávat projevy možného výskytu PRCH, snažit se včasné reagovat na vzniklé situace, spolupracovat s rodiči a s dalšími institucemi.
- Využívat vhodného učiva k různým besedám o projevech rizikového chování.
- Využívat odbornou literaturu.
- Udržet ve škole zdravé sociální prostředí.

Rodiče:

- Zvát rodiče na pravidelné třídní schůzky, konzultace či individuální konzultace.
- Seznámit rodiče s internetovými stránkami školy.
- Informovat rodiče o možnostech získávání informací a rad v oblasti prevence PRCH v rámci konzultačních hodin metodika prevence.

Žáci:

- Zajistit prožitkové programy a besedy s externími odborníky.
- Šetření vztahů ve třídě, vyhodnocování, rozборы v rámci třídního kolektivu.
- Získat přehled o všech nebezpečích a PRCH.
- Orientace a bezpečné chování ve světě počítačů a internetu

3. Kompetence a konkrétní realizace ŠPS k jejich dosažení

Základními kompetencemi prevence v rámci podpory zdravý a zdravého životního stylu jsou:

- *Zvyšování sociální kompetence* – rozvíjení sociálních dovedností, které napomáhají efektivní orientaci v sociálních vztazích, odpovědnosti za chování a uvědomění si důsledků jednání.
- *Posilování komunikačních dovedností* – zvyšování schopnosti řešit problémy, konflikty, adekvátní reakce na stres, neúspěch, kritiku.
- *Vytváření pozitivního sociálního klimatu* – pocitu důvěry bez nadměrného tlaku na výkon, práce ve skupině vrstevníků, vytvoření atmosféry pohody a klidu bez strachu a nejistoty.
- *Formování postojů ke společensky akceptovaným hodnotám* – pěstování právního vědomí, mravních a morálních hodnot, humanistické postoje apod.

Klíčové vyučovací oblasti jsou:

- oblast přírodovědná (např. biologie člověka, fyziologie, biologické účinky drog, chemické aspekty drog atd.)
- oblast zdravého životního stylu (např. výchova ke zdraví, osobní a duševní hygieně, podmínky správné výživy, volný čas apod.)
- oblast společenskovední (proces socializace jedince, užší a širší společenské prostředí, jedinec ve vzájemné interakci se sociálním prostředím apod.)
- oblast rodinné a občanské výchovy (postavení rodiny ve společnosti, vedení domácnosti, správná výživa, zdravý vývoj a příprava na život, formy komunikace, zvyšování sociální kompetence dětí a mládeže, subjekty participující v oblasti prevence drog atd.)
- oblast sociálně právní (právní aspekty drog, práva dítěte, význam a cíle reklamy apod.)
- oblast sociální patologie (postoj společnosti ke zneužívání drog, delikventní chování, kriminalita, xenofobie, šikanování, rasismus apod.)

Preventivní témata jsou nejčastěji frekventována v následujících předmětech:

- Výchova k občanství a zdraví
- Přírodověda, přírodopis
- Vlastivěda, zeměpis
- Dějepis

- Český jazyk
- Cizí jazyky
- Prvouka
- Výtvarná výchova
- Tělesná výchova
- Chemie
- Pracovní činnosti

3.1 Vztah učitel – žák

Snažíme se budovat vzájemnou důvěru mezi učitelem a žákem. Žák se může na učitele obrátit a bude respektován jeho názor, jeho potřeby. Učitel se zajímá o žáka, podněcuje dialog. Při řešení problému je učitel otevřen komunikaci se žákem, se zákonným zástupcem, ostatními pedagogy, výchovným poradcem atd. Na základě dosažení dohody o společných cílech a postupech dochází k celkové a jednotné podpoře žáka.

3.2 Skupinová práce

Pokud žáci spolupracují ve dvojicích nebo ve skupinách, učitel věnuje pozornost vzájemné spolupráci, zapojení všech členů skupiny a podporuje tak rozvoj kompetencí týmové práce. Žáci se učí vést diskusi, vyjadřovat své názory, naslouchat druhým a vhodným způsobem reagovat na kritiku.

3.3 Celoškolní projekty

Celoškolní projekt „S kamarády do deště“, projekt prvního stupně „Desítka“ a projekt druhého stupně „Den Země“ podporuje spolupráci žáků napříč třídami a napříč ročníky. Žáci se navzájem poznávají a dokážou spolupracovat starší s mladšími. Je to podstatný prvek prevence šikany starších žáků vůči mladším.

Škola je zapojena do projektu "Nenech to být" zřízeného ve spolupráci s MŠMT ČR, Linkou důvěry, PPP Brno a Linkou pro rodinu a školu (telefonický kontakt 116 000).

Tento internetový systém a mobilní aplikace umožňuje žákům i jejich rodičům využít anonymní schránku důvěry a odhalit projevy nevhodného chování ještě v jejich zárodku. Ve škole jsou také umístěny plakáty s tématem péče o duševní zdraví, jejichž součástí jsou kontakty na centrum Anabell a Nepanikař.

3.4 Individualizované hodnocení, slovní hodnocení, sebehodnocení, zpětná vazba skupiny

Žáci dostávají komplexní zpětnou vazbu od učitele. Jsou informováni o svém pokroku i nedostatcích. Je oceňováno úsilí žáka a míra jeho pokroku bez srovnávání s výkonem ostatních. Je podporován jeho individuální talent a zájem. Diferenciace výuky může probíhat prostřednictvím práce ve skupinách podle zaměření žáka. Pomáháme žákovi vybudovat si důvěru v sebe, ve vlastní síly, pozitivní vztah k okolnímu světu.

3.5 Žákovská rada školy

Ve škole pracuje Žákovská rada školy. Schází se jednou měsíčně s ředitelem školy. Shromažďuje podněty žáků jednotlivých tříd k chodu školy, školní jídelny a k celkovému klimatu ve škole i třídách. Zástupce třídy o jednání informuje třídu a třídního učitele.

3.6 Komunikace s rodiči, veřejností

Učitelé nabízejí všem rodičům možnost individuální konzultace. Rodiče budou informováni především třídními učiteli. Informovanost bude zaměřena zejména na oblast prevence užívání návykových látek a šikanu. Informace, které budou obsahovat nezbytná telefonní čísla a adresy, základní seznam změn chování, které by se mohly u jejich dětí vyskytnout, ale i několik užitečných rad, jak se zachovat, zjistí-li u svého potomka závislost či stane-li se jejich dítě obětí šikany.

Budeme se snažit zapojit rodiče do systému školní prevence. Na jejich dotazy a připomínky budeme zpětně reagovat. Neprodleně budeme reagovat i na jakékoliv upozornění na šikanu jejich dítěte nebo na kteréhokoliv žáka naší školy.

3.7 Pedagogická diagnostika

Učitel věnuje pozornost žákům, registruje signály o možném problému žáka a hledá příčiny a vhodné formy nápravy. Pokud je třeba, spolupracuje s rodiči, výchovným poradcem nebo školním speciálním pedagogem, kteří se zapojí do diagnostického a terapeutického procesu. Případně je využíváno dalších odborných institucí (KPPP, OSPOD aj.)

3.8 Řešení přestupků

Porušování školního řádu, které se týká držení, distribuce a užívání návykových látek v prostorách školy, je klasifikováno jako hrubý přestupek a jsou vyvozeny patřičné sankce. Jsou sledovány i další projevy rizikového chování žáků, jako je šikana, vandalismus, brutalita, projevy rasismu a agrese atd. Pozorujeme žáky, zda nejsou negativně ovlivňováni některým z nových náboženských hnutí, zda u nich nedochází k sebepoškozování nebo u nich nepozorujeme některý ze syndromů týraného dítěte. Snažíme se předcházet krádežím a záškoláctví. Při jejich zjištění jsou navržena cílená opatření, která vedou k odstranění následků nevhodného chování.

Vše probíhá v souladu se Školním řádem a Krizovým plánem školy.

3.9 Zveřejnění informací

Informace budou zveřejňovány prostřednictvím webových stránek školy. Informace obsahují důležitá telefonní čísla a adresy (linky důvěry apod.) a další informace, které se vztahují k tématům zařazeným do krátkodobé školní preventivní strategie.

3.10 Způsob hodnocení ŠPS, ŠPP

Hodnocení jednoročního PP proběhne vždy na konci školního roku. Hodnocení dlouhodobé ŠPS proběhne po ukončení platnosti školní strategie. Hodnocení probíhá formou v programu SEPA. Na vypracování závěrečných zpráv se podílí metodik prevence, výchovný poradce a vedení školy. Podkladem pro vypracování vyhodnocení

dlouhodobé ŠPS mohou být dotazníky pro žáky i pedagogy nebo zprávy jednotlivých organizací podílejících se na ŠPS v naší škole.

4. Personální zajištění prevence

4.1 Metodik prevence

Metodik prevence spoluvytváří školní preventivní program a podílí se na jeho realizaci. Komunikuje s učiteli v oblasti primární prevence, v případě vzniklého problému dává podněty k možné nápravě. Spolupracuje s institucemi a organizacemi v oblasti primární prevence. Koordinuje předávání informací o problematice rizikových projevů chování ve škole, dokumentuje průběh preventivní práce školy. Hodnotí realizaci preventivního programu v Systému výkaznictví.

Aktivně nabízí učitelům a žákům možnost poradit se o svých problémech a přitom se zaměřuje na žáky, kteří jsou ohroženi ve svém vývoji. Učitelé informují metodika prevence o případech výskytu agresivního chování ve třídě, o potížích žáka, náhlém i trvalém neúspěchu v učení, obtížné komunikaci, konfliktu s rodiči, porušování pravidel soužití ve škole žákem, krádežích ve třídách nebo vandalismu. Metodik prevence navrhuje opatření, navrhuje řediteli školy po konzultaci s výchovným poradcem svolání výchovné komise, vede individuální konzultace s dětmi, s rodiči, informuje o možnostech odborné péče a další pomoci (adresář sociálních služeb, linku bezpečí apod.). Ke komunikaci slouží e-mailová adresa metodika prevence.

4.2 Výchovný poradce

Výchovný poradce koordinuje společně s metodikem prevence aktivity školy v oblasti prevence. Aktivně nabízí učitelům a žákům možnost poradit se o svých problémech. Učitelé informují výchovného poradce o případech výskytu agresivního chování ve třídě, o potížích žáka, náhlém i trvalém neúspěchu v učení, obtížné komunikaci, konfliktu s rodiči, porušování pravidel soužití ve škole žákem, krádežích ve třídách nebo vandalismu. Výchovný poradce navrhuje opatření, navrhuje řediteli školy po konzultaci s metodikem prevence svolání výchovné komise, vede individuální konzultace s dětmi, s rodiči, informuje o možnostech odborné péče a další pomoci (adresář sociálních služeb, linku bezpečí apod.). Jedná se sociálním odborem. Konzultuje problémy s odbornými pracovišti – SPC, KPPP, OSPOD....

4.3 Pedagogičtí pracovníci školy

Pedagogičtí pracovníci se věnují v rámci výuky rozvoji kompetencí žáků v oblasti sociálních dovedností. Provádějí průběžnou diagnostiku žáků a třídy, na pedagogických radách vzájemně hodnotí uplynulé období, konzultují případné problémy, navrhují opatření. Třídní učitel je v kontaktu s rodiči žáků své třídy prostřednictvím třídních schůzek, osobních setkání a dalších možností komunikace (email, konzultační hodiny, Škola Online). Klíčová je pozice třídního učitele na I. stupni školy, kde má díky neustálému kontaktu se svými žáky vytvořeny jedinečné podmínky pro systémovou preventivní práci.

a) Všichni pedagogičtí pracovníci dbají, aby uplatňovaná prevence PRCH u žáků byla prováděna komplexně, tj. ve všech oblastech, jichž se prevence týká:

- oblast zdravého životního stylu (výchova ke zdraví, osobní a duševní hygiena, výživa a pohybové aktivity),
- oblast společenskovední (komunikace, sociální dovednosti a kompetence),
- oblast přírodovědná (biologie člověka, biologické účinky drog, chemie),
- oblast výchovy ke zdraví a občanské výchovy (postavení rodiny ve společnosti, vedení domácnosti, zdravý vývoj a příprava na život, formy komunikace),
- oblast sociálně-právní (právní aspekty drog, práva dítěte, význam a cíle reklamy)
- oblast sociální patologie (postoj společnosti ke zneužívání drog, kriminalita, delikventní chování, šikanování, rasismus, netolismus, kyberšikana...).

b) Specifická primární prevence – aktivity a programy, které jsou zaměřeny specificky na předcházení a omezování výskytu jednotlivých forem rizikového chování žáků. Jedná se o:

- všeobecnou prevenci, která je zaměřena na širší populaci, aniž by byl dříve zjišťován rozsah problému nebo rizika,
- selektivní prevenci, která je zaměřena na žáky, u nichž lze předpokládat zvýšenou hrozbu rizikového chování,
- indikovanou prevenci, která je zaměřena na jednotlivce a skupiny, u nichž byl zaznamenán vyšší výskyt rizikových faktorů v oblasti chování, problematických vztahů v rodině, ve škole nebo s vrstevníky.

c) Nespecifická primární prevence – veškeré aktivity podporující zdravý životní styl a osvojování pozitivního sociálního chování prostřednictvím smysluplného využívání a organizace volného času, například zájmové, sportovní a volnočasové aktivity a jiné programy, které vedou k dodržování určitých společenských pravidel, zdravého rozvoje osobnosti, k odpovědnosti za sebe a své jednání.

d) Prevence PRCH u dětí a mládeže zahrnuje především aktivity v oblastech prevence:

- násilí a šikanování,
- záškoláctví, kriminality, delikvence, vandalismu a jiných forem násilného chování,
- ohrožení mravnosti a ohrožování mravní výchovy mládeže,
- xenofobie, rasismu, intolerance a antisemitismu,
- užívání návykových látek (včetně alkoholu a tabákových výrobků), anabolik, medikamentů a dalších látek,
- netolismu (virtuálních drog) a patologického hráčství (gambling),
- domácího násilí,
- komerčního sexuálního zneužívání dětí,
- syndromu týraných a zneužívaných dětí,
- sekt a sociálně patologických náboženských hnutí.

4.4 Ředitel školy

Ředitel školy sleduje efektivitu prevence PRCH. Sleduje problémy v kontextu celé školy a dělá personální a organizační opatření ke zlepšení vzájemného soužití ve škole. Svolává v případě potřeby výchovnou komisi za účasti rodičů, pedagogů, pracovníků orgánu péče o dítě, psychologů apod.

4.5 Participující organizace

K práci na prevenci rizikových projevů chování budou oslovovány dle potřeby tyto organizace: OSPOD Zlín, Policie ČR Zlín, Hasičský záchranný sbor Zlín, KPPP Zlín, Městská policie Zlín a externí organizace poskytující pomoc při řešení PRCH. Externí instituce nebudou do školy vstupovat nahodile, ale v návaznosti na koncepční práci ve škole, cíleně pro konkrétní věkovou skupinu, která je vybavena potřebnými poznatky a kompetencemi.

5. Vymezení cílové skupiny

Strategie je zaměřena na všechny žáky 1. - 9. ročníku základní školy, se zvláštním přihlédnutím k dětem ze sociálně slabšího a málo podnětného rodinného prostředí, dětem s nedostatečným prospěchem a s některými typy specifických vývojových poruch chování.

U pedagogů je další vzdělávání zaměřeno na celý tým, se zvláštním přihlédnutím k začínajícím pedagogům. Intenzivní vzdělávací aktivity jsou směřovány k pracovníkům, kteří zajišťují činnost školního poradenského pracoviště – výchovný poradce, metodik prevence, školní speciální pedagog a školní psycholog.

Do systému informování jsou zapojeni všichni rodiče. Zvláštní pozornost je věnována skupinám rodičů tříd, kde se vyskytly negativní jevy jako šikana, násilí, krádeže, vandalismus nebo záškoláctví. Individuální pozornost je pak věnována rodičům žáků, u kterých byl zjištěn výskyt užívání návykových látek, konzumace alkoholu a tabákových výrobků a rodičům žáků – agresorů v případech šikany.